

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Rojaki!

Z ozirom na naš oklic od 17. dne t. m. Vam naznanimo, da po poročilih naših pododborov velika večina volilcev **dolenjskih mest** želi, naj se za našega kandidata v tej skupini postavi

gospod **grof Albin Margheri**, veliki posestnik v Otočicah pri Novem mestu,

ki nam uže poprej nij nasproten bil in je zdaj popolnem sprejel naš narodni program.

Zato Vam ga tudi podpisani odbor toplo priporoča v enoglasno volitev.

V Ljubljani 23. junija 1879.

Za narodni centralni volilni odbor:

Dr. Jan. Bleiweis,
prvomestnik.

Kandidata Kromer in Vestenek.

Omenili smo uže, da so naši nemškutarji ravno v tem času, ko se sploh govori o potrebi sprave in sloge, poravnanja in sporazumljenja na ustavnih tleh, da bi mogli, pustivši državopravne prepire na stran, vsi skupaj delati za izboljšanje materialnega stanja ljudstva, — ravno ob tem času so kranjski nemškutarji postavili tri v celem deželi kranjske najbolj zagrizene, najbolj strastne, politično najbolj sovražene osebe za kandidate v mestih na Kranjskem: Dežmana, Vesteneka in Kromerja. O Dežmanu smo uže svojo rekli in tudi dolnji članek-dopis o njem govori, torej tu le o zadnjih dveh par besedij.

O Vesteneku pač nij treba dosti besedij izgubiti. V zadnjem deželnem zboru in uže prej je bil javno zadosti zaznamovan kot človek, ki zna s pravim cinizmom vsakoršno krivico odobravati, kadar gre zoper narodno stranko. Ker je Lasserjevega sorodnika Konrada Eibsfelda zet, misli ta človek, da mu je vse dovoljeno, zato se pa tudi zoper naš narod kandidirati pusti, da si je minister Taaffe rekel, da ne bode trpel, da bi kak uradnik animoznost kazal zoper katero stranko, kakor jo Vestenek s surovostjo vedno nam kaže, in da si so vsi oficijozni listi odločno razglasili, da nižji politični uradniki ne smejo kandidirati. Vestenek je torej samo svoj in kazinski kandidat in protivladen, ker kandidirajo ga oni ljubljanski kazinarji, ki so bili vladi izrekli svojo grajo ali „missbilligung“ zaradi okupacije Bosne.

Zatorej uradniki ne morejo, če so res neutralni in pravični, kakor vlada od njih terja, nikakor za tega velicega vruga slovenskega naroda glasovati. Vestenek tudi v višjih krogih nima nič več óne zaslombe, katero je prej imel. On pojde iz naše dežele predno bode leto in dan, če ostane v službi; če ne, potem pa postane popolna nula, kakor je sam ob sebi. Njegova neznosna aroganca, ki preseda vsem, tudi prijateljem nemškutarije, znana je tudi mej uradniki, in za to ne

vemo, kako ljubljanski kazinarji Schrey-Kalteneggrovi mislijo, da bodo volilci gorenjskih in notranjskih mest za kakovega Vesteneka v ogenj šli! Uže Widmanu je ta arogantni človek na zadnje presedal, ker se je v vse vtikal, tako da je Widman enkrat jezno in javno vprašal: „wer ist landespraesident, ich oder der Vestenek“. Zdaj — to dobro vemo — se pač ta mož ne upa več vtikati v reči, ki mu mar nijso. Da, vse se čudi, da si upa kandidirati, človek s takim imenom!

Potlej pa, kakor da bi nemškutarskih insultov na našo slovensko kranjsko deželo od renegatske in nemškutarske stranke ne bilo še dovolj, postavljajo še Kromerja za dolenjska mesta. Kdo je Kromer? Starec, ki se bliža sedemdesetemu letu, ima uže sive lase, ali srce še ognja sovraštva polno zoper vse kar je slovensko. Še pred nekaj leti smo videli njegovo figuro v deželnem zboru kranjskem, kako je ta stari možč skočil po konci kakor frtavka ali kakor pičen od strupene kače, kadar je slišal kaj o slovenskih narodnih terjatvah. Zavzdigoval je svoj znani svinčnik, tresel se na vsem životu od strasti in sovraštva in divje hreščal zoper Bleiweisa ali katerega koli narodnega poslanca. Videlo se je, da ko bi samodržec ali Bog Kromerju na en dan prepustil vso svojo oblast, obesiti bi bil dal, da si je jurist, „stante pede“ vse narodnjake na prvo laterno! Takšen strastnež se je kazal Kromer vselej.

In tak kandidat se ponuja zdaj volilcem, ko hoče ministerstvo delati pomirjenje in spravo mej narodi? S tacimi elementi je le še večja zdražba, nikoli pa ne sprava mogoča.

Črni kandidat.

[Izv. dop.]

Navada tudi največjih grešnikov je, da se spokoré na svoje stare dni, in dostikrat vidimo starega moža, kako je čisto vdan v voljo ónega bitja, ki ga je žalil v svojej človeške slabosti nad polovico let svojega življenja; kako ga prosi in moli na stara leta,

naj mu prizanese — ali če uže to ne, vsaj ne žali ga uže več ne v svojih starih letih.

Toda čisto drugačna je sledeča prikazen Dežman, ta človek, ki mi ga vest ne pusti moža imenovati. Precejšnje breme let ima, lasje so mu osiveli. Bliža se mu po naturi uže bolj in bolj óno trenotje, ko bode, kakor se je „Slovenski Narod“ uže enkrat izrazil, tudi njemu zaropotala lopata na grobu, in ko bomo potlej Slovenci rekli: vsem in vsakemu bodi odpuščeno le izdajalcu domovine nikdar!

Rad bi pač poznal človek njegovo duševno življenje, njegovo srce, ki bi moglo biti pač bolj ko vsakega družega psihologu interesantna študija. Hujši nego Orest, dvignil je pogubonosno orožje proti svojej lastnej krvi, proti občnej slavjanskej materi, ki ga je rodila in gojila, nikdar mu nič žalega storila. Dobro je délo tudi njemu nekaj bivati v zvestem njenem naročji, visoko je slavil jo tudi on to krasno slovensko domovino. Še več, ne samo ožjo slovensko domovino je slavil, deklamoval je nekaj, kakor sedanji navdušeni rod, celemu slovanskemu rodu svoj ognjeviti: Slava Slavjanom!

A kakor iz jednega grla grmi Dežmanu denes od Adrije do Drave, ne, iz celega pravičnega in moralnega človeštva: Izdajica si slovanskega naroda!

Temu človeku nij še dosti, ne zdi se mu mera njegovega sovraštva proti lastnej krvi še dosti polna, ne, še hoče jedenkrat — morda zadnjikrat v življenji — povzdigniti glas proti lastnej domovini.

„Ecce, candidatus!“ Zgodovina nas uči, da so pri Rimljanih óni, ki so hoteli biti od ljudstva voljeni za katero koli važno mesto, morali biti opravljeni z belim oblačilom (toga candida). Hoteli so s tem pokazati, da mora biti mož, ki se ponuja za višje časti — neomadeževan, čist, poštenjak. Naš kranjski kandidat Dežman, ta največji naš politični grešnik pak je uže davno umazal svojo politično obleko, svojo „belo togo“ rodoljubja, in sicer tako, da se ne da oprati s potoki celega sveta, niti ne z vsemi lažmi njegovimi:

on kandidira tedaj „in toga nigra“ — da: „nigerrima“ — črni kandidat!

On hoče zopet zastopati narod, kojega je sramotno zapustil, za kojega nima nikoli več lepe besede, hoče zastopati deželo, ki jo je očitno pri sosedih proglasil za beraško (vide celjski „parteitag“) on hoče zastopati zdaj, čujte slavnega gospoda ljubljanskega, vaše staro-slavno mesto, glavno mesto vedno poštene kranjske dežele, on odpadnik, renegat, transfuga, ki se mu lahko reče vse, le politično značilen človek, le mož nikdar ne.

Tako daleč je tedaj že prišlo s teboj, ponosna bela Ljubljana, da se moraš ti zdaj tako ponižati, in za svojega zastopnika sprejeti renegata, ki ga noben pošten mož niti izmeje njegove lastne stranke prav spoštovati ne more. V mestu, kjer so živeli nesmrtno življenje možje, kakor Vodnik, Čop in Prešeren in množica drugih, prišel bi v par desetletjih poslanski posel v roke izrodka ali renegata Dežmana! O tempora o mores! Naši slavni očaki se bodo v grobih obračali! Mar so uže res za Ljubljano prišli oni časi, kakor za stari Rim takrat, ko je kandidiral slabo znani Katilina za konzulat, tedaj pa je pač na vas, da zagrmite nad njim: Quousque tandem Catilina abutere patientia nostra!

To podoba človeške zmote in strasti stavijo ti tujci kot kandidata, to je znamenja dovolj, da oni na kako spravo niti nikdar mislili niso, a zahteva to tudi od nas, da se ne zmenimo za nje nikdar več, in prej, zapomnite si, gospoda mora obrniti Ljubljana svoj tok proti Vrhniki, kakor bi mi Dežmanu segli v roke. Z Dežmanom nij nobene in nobene sprave mogoče. On je tipus sovraštva do Slovencev.

Volilni shod v Brežicah.

Iz Brežic 23. junija [Izv. dop.]

Volilni shod, katerega je sklical brežki volilni odbor v nedeljo 22. t. m. bil je prav dobro obiskan. Na lepem vrtu gostilne g. Jurja Kolenca zbrali so se najveljavnejši možje breškega in sevniškega okraja, pa tudi več breških gospodov meščanov in uradnikov, mej njimi c. kr. okrajni glavar in okrajni sodnik deželni poslanec g. Sneideršič, g. dr. Del Cott, g. zdravnik Nunčič in Šušteršič iz Vidma, udeležilo se je shoda.

G. Ivan Tanšek odpre v imenu volilnega odbora zborovanje in se zahvaljuje, da je toliko mož prišlo k shodu, kar kaže, da se ljudstvo bolj in bolj zaveda svojih političnih in narodnih pravic.

Po tem prime besedo g. dr. Vošnjak in obširno razloži, kakšna je bila politična situacija v poslednjih 6 letih in zakaj da je delovanje prvega direktnega državnega zbora ostalo za državo in narode tako neplodno, da, celo škodljivo. Vsled krivičnega volilnega reda večina narodov nij bila zastopana v zboru in manjšina poslancev potem nij mogla ničesa doseči. Politični sistem je svojo os obračal zmirom zoper slovanske narode, zlasti s Slovenci postopalo se je tako, kakor da bi bili samo material za germanizacijo. Ustavoverna stranka si je po krivem to ime pri lastila, ker še osnovnih državnih postav gledé narodne ravnopravnosti nij hotela izvrševati. Govornik razklada potem postopanje nemško-liberalne stranke v orientalnem vprašanju, pri davkovski reformi, v bankovnih in železniških zadevah.

O narodnem vprašanju govoreč je g. dr.

Vošnjak poudarjal, da ljudske šole so pri vseh narodih na podlogi materinega jezika osnovane, ne pa da bi bile ljudske učilnice za učenje raznih jezikov. Ravno to je nas Slovence najbolj oviralo, da nismo napredovali ne v duševnem, ne v materialnem obziru, ker imamo se boriti v šolah z dvema jeziki. S čem pa smo mi Slovenci zaslužili, da ravno za nas nij narodne ravnopravnosti? Sme-li kedaj se spuntali proti državi ali najvišjemu prestolu? Sme-li kedaj kaj terjali, kar je bilo protipostavno? Ko so Lahi in Magjari skušali l. 1848 in 49. podirati Avstrijo, smo mi Slovenci združeni s Hrvati pod slavnim banom Jelatičem na t'a vrgli upornike. In ko je lani avstrijska armada zasedla Bosno in Hercegovino, je največ naših slovenskih sinov svojo kri prelivalo, in nismo se pritoževali, ker smo osvobodili svoje nesrečne slovanske brate na Turškem. Oponaša se nam, da smo rusofili.

Res da smo z veseljem in ponosom slišali o slavnih činih ruske armade in se veselili njenih uspehov proti divjim Turkom. Pa morali bi biti brez usmiljenja v srcih, napihneni židovske samopašnosti, ko bi mirno gledali bili ropanje in klanje nesrečne slovanske raje na Turškem. Naravno, da smo Ruse pozdravljali kot osvoboditelje tlačanih narodov.

A nikoli nismo govorili o svinčenih podplatih, kakor Nemec Kaiserfeld, in smo zmirom bili zvesti starodavnej naši zvezi z Avstrijo, ter bomo tem bolj zvesti, če se nam izgotavljajo narodne pravice, katere so izgovorjene za vse narode v državnih osnovnih postavah.

Do l. 1848 smo Slovenci bili tlačani, za nas se nikdo nij zmenil, imeli so nas ko ovčjo čredo, da so nas strigli. Zdaj pa smo tudi mi slobodni, vzbujeni, zavemo se svoje narodnosti in slovensko imé nam je na čast, tem bolj na čast, ker slovensko in slovansko je eno isto ime, in če je nas Slovencev razmerno malo, je tem več naših slovanskih bratov, na katere se naslanja naš duševni razvoj.

Dalje je razvijal govornik svoje mnenje o potrebnej preuredbi vojaškega zakona, o praktičnej izpeljavi narodne ravnopravnosti in drugih bolj lokalnih predmetih. Končno izreče g. dr. Vošnjak, da je pripravljen poslanstvo prevzeti zopet, ako ima narod zaupanje do njega, da bode potrudil se v korist naroda delati v zboru, koliko pa mu bode mogoče doseči, to ne odvisi samo od njega, ampak od večine zborove.

Po končanem govoru so volilci s slava in živio-klici g. dr. Vošnjaku dokazali, da stavijo vanj popolno zaupanje.

Na vprašanje prvosednikovo oglašé se bilzelski župan g. Josip Pečnik, Ribič Anton iz Stolovnika, župan Janez Urek iz Globokega, Šetinec iz Bukovska, Kljun Anton iz Senova in vprašajo g. doktorja Vošnjaka o raznih kmetijske občine zadevajotih stvaréh zastran svobodnega ženitovanja, posilnega legaliziranja, prostega razkosanja gruntov, oderuštva, premilostivega ravnanja z tati in roparji, itd.

Na vsa ta vprašanja odgovarja g. dr. Vošnjak v občo zadovoljnost.

Potem pozdravlja g. prvosednik Tanšek g. dr. Vošnjaka kot prihodnega državnega poslanca tega okraja in pričakuje, da bode pri volitvi 2. julija enako kakor pri poslednjaj volitvi deželnega poslanca vsi volilci jedini in složni glasovali za narodnega kandidata g. dr. Vošnjaka.

Po živahnih živio-klicih na g. dr. Vošnjaka konča se zborovanje.

Volitve v državni zbor.

Ko pride ta list bralcem v roke, bodo za kranjske kmetijske občine volilci uže zbrani na volišči in upamo, da bomo jutri od vseh petih krajev poročali narodno zmago.

V nedeljo dopoldne je bil v Ljubljani v čitalnici volilni shod. Šlo se je bilo čez dve sto narodnih volilcev, toliko kakor nikol dozdej. Predsedoval je dr. Janez Bleweis. Ker pa centralni volilni odbor nij bil še dovršil svojega dogovora zastran jedne vsakako zmage gotove kandidature, nij še prišlo na predlog dr. Zarnika in g. Kljuna do nobenega definitivnega sklepa, temuč se je centralni odbor enoglasno pooblastil zastran kandidata dogovore dognati in potlej ali v sredo ali v četrtek zvečer ob 8. še enkrat volilni shod sklicati, da se kandidat za Ljubljano naznani. Naglašalo se je, da naj se nasproti temu, kakor nemškutarji delajo, kateri so v Ljubljani postavili svojega najbolj nespravljivega in najbolj sovražnega človeka Dežmana za kandidata, od nas postavi tak kandidat, ki bode bolj posređovalnega značaja in za katerega bodo glasovali tudi uradniki. Maj mogočimi kandidati sta se s pohvalo imenovala g. sekcijški šef Schwegel, rodом Slovenec z B'eda, in ljubljanski meščan g. Peter Graselli.

Štajerski nemški „fortschrittlerji“ v Gradci razglašajo svoje kandidate. Proti dr. Vošnjaku in Hermanu oficijalno ne postavljajo še nobenega svojega kandidata, pač pa Ladislava Posseka proti Göllu Tuli dr. Foreggerja postavljajo za dolenje-štajerska mesta in trge.

Iz Trsta se piše: Tukaj se je govorilo, da bodo trije lahoni kandidirali proti Nabergoju, namreč neki Morpurgo, dr. Vicentini, ki je v drž. zboru zastopal goriško veleposestvo in dr. Angeli; to ne bi bilo slabo, ker italijanski glasovi bi se bili razcepili, mej tem ko bi bila okolica volila kolikor toliko kompaktno Nabergoja; a zdaj so glasi o drugih kandidatih potihnili, in sliši se samo še o kandidaturi dr. Angelija. Moje mnenje je, da bo ta mož v četrtem mestnem razredu vjel še precej glasov, a cesarju zvesti okoličani vendar ne bodo volili moža, katerega cesar sam nij hotel potrditi za mestnega župana. Naši okoličani so se ta pot tudi pokazali bolj marljivi in zavedni, reklamirali so še v zadnjem trenutku čez 400 volilcev, ki niso bili vpisani v volilniku. Če bodo tudi na dan volitve, 6. julija tako hrabri, smemo se nadejati zmage. A vrag bode tudi ta pot sejal luliko, in zatorej nam je treba pozornim biti in delati na vse kriplje. V Istri so nekda dobre nade, da bosta izvoljena kandidata „Edinosti“ gg. Klodič in Vitežič, in to bi bil zopet lep korak naprej; ampak priporočati je isterskim rodoljubom, da porabijo vsako priliko za agitacijo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. junija.

Dunajski „N. W. Tagblatt“ piše, da se bode precj po volitvah **ministerstvo premenilo**: „Kabinet, v katerem zdaj dr. Stremajer predseduje, pač še zdaj oskrbuje dnevna ali „tekoča“ dela, ali politična

eksistenca tega ministerstva je minola. J eden jedini ud tega ministerstva, grof Taaffe koncentrirala v sebi vse politično življenje in vso zavest ministerstva..... Kmalu po volitvah ali morda še predno se novi državni zbor snide, izstopijo de Pretis, Chlumetky, dr. Glaser, a o Stremajerji se ne govori še nič. (Pa se bo tudi). Na dalje „Tagbl.“ sestavlja uže novo ministersko listo, češ, da bode knez Adolf Schwarzenberg jun. (naroden Čeh) minister za Češko.

Čehi so izdali svoj volilni oklic. V njem ponavljajo, da pojdejo v rajhsrat samo s tem uvetom, ako se jim dajo garancije, da bodo dosegli tam narodne pravice.

Vnanje države.

Bolgarski knez Aleksander je prišel dne 21. t. m. v Stuttgart ter bo šel potem v Friedrichshafen nemškega cesarja pozdravit.

V **Algieru** so Francozje vstanek hitro zadušili. Telegram od onod pravi, da francoski vojaki pri vojnem ogledavanju zgoraj ob reki Ouled-Abiad niso nikjer trčili na sovražnika. Vesti iz vseh delov Algiera da so jako pomirljive.

V **berlinskem** „rajstagu“ se je sprejelo v družem branju načrt zakona elsaško-lotrinske ustave tako, kakor je nemška vlada želela.

V **francoske** zbornici posvetovalo se je dne 21. t. m. na dalje o Ferryjevem predlogu za naučni zakon. Senatu in zbornici pak je vlada predložila načrt zakona, vsled katerega se bosti zbornici povrnil v Pariz, kjer bode imela zbornica svoje seje v palači Bourbonskej, senat pa v Luxembourgskej. Kongres zboroval bode pa še na dalje v Versaillesu. Ta načrt zakona daje prvosedniku senata pravico, da on določuje, koliko vojakov da bode posvetovanja čuvalo.

Bonapartiste je vest o smrti princa „Lu“ sicer hudo zadela, a stranka ostane, pravijo, še zmirom. Izjavila se je, da akopram je princ umrl, živi še njegova stvar. Nasledništvo Napoleona da še nij izumrlo, in cesarstvo živelo bo še dalje. V shodu Bonapartistov pri Rouherju se je sklenilo cesarici Evgeniji odposlati adresu.

Dopisi.

Iz Rogatca 21. junija. [Izv. dop.] Kakor je prusijanski kandidat g. dr. Foregger uže iz Konjic, Brežic in Šoštanja odhajal z dolgim nosom, tako je tudi pri nas fiasco napravil. Kajti na njegovo povabilo zbrali so se le 4 volilci v Rogatci, rojeni Nemci (?) ali ka-li? Njegov program so mirno poslušali in govornika potem „v gospodu“ poslali neki v Kozje, kjer se pa le na dr. Formacherjev — notarjev glas zanašati more. Pri nas je treba le živahne agitacije, in Foreggerju vzamemo vse razen 5—10 glasov! Upajmo, da pridejo vsi poštene avstrijsko misleči Rogatčani k volitvi, ter pomagajo z vsemi Šmarskimi volilci podreti g. dr. Foreggerja, ki zdaj svojo zadnjo moč kakor umirajoči zbira. Zdaj je čas delati, in prihodnji sad bomo mi uživali. Tedaj na boj junaška kri!!!

Iz istočne Istre 20. junija. [Izv. dop.] Volitve volilnih mož so dovršene in reči smemo, da narodnej stranki na korist. Vendar je zdaj treba delati in paziti bolj, nego prej. Sicer so naši volilni možje poštenjaki. Ali, da je mej njimi mnogi, koji nij toliko zaveden, da bi videl v priliznem sleparji volka pod ovčjo kožo, to je tudi istina. In kdo ga bode za to obsojal? Mar je sam to zakrivil? No, nego kriv je temu način potujčevanja, ki se izvršuje. Narodne šole so redke, višje učil-

nice pak so zavodi, v kojih se isterska mladina italijanči, preparira za to, da odraščena, ko bi imela svoje može postaviti, pljuje v skledo, iz koje je zajemala. Malo časten posel, patencirana bedarija. Ali ne samo narodu je v kvar ono stanje, nego avstrijski čut je uže mej laško omikanci, ali bolje rečeno, mej onimi prepariranimi — pregreha. Nij čuda, da ima stranka italijanismo pogum, javno razglašati takove članke, kakor ste jednega pred kratkim v „Slovenskem Narodu“ prinesli.

Nikdo ne more tedaj kriviti našega seljaka, ako nij zaveden in izobražen v najpotrebnejšem. Nego narodna inteligenca, katere pri taci okolišnih nij baš mnogo, osobito duhovščina ima dolžnost, volilne može poučiti, jim naš položaj narisati ter jih opozoriti na one zapeljivce, koji imajo zdaj in samo zdaj ob času volitev polna usta sladkih besedij in ki govoré zdaj in samo zdaj ob času volitev hrvatski ali slovenski, ki pa sicer trdijo, da je slavjanski jezik surov!

Paziti treba. „Irredentovci“ se boje svitlobe; oni delajo na tihem ali zato tem bolj živahno in perfidno. Kandidati doraščajo kakor gobe. Vsak dan nam prinese novega. Nekateri se zadovoljuje celo samo z izdatno manjšino. Kaj je vse to, nego dobro prevdarjen manever? Hočejo doseči, da bi se glasovi narodnih volilcev razcepili in bi na ta način spravili oni svojega nam sovražnega kandidata v zbor. Ponavljamo tedaj: pozor in sloga! Nikdo naj ne zaostane, vsak naj glasuje v slogi z družimi za našega Dinka Vi tezića in naj ne izda na noben način — samoga sebe.

Jednega kandidata smo se iznebili. Gospod Simzig je, ko je hodil od volilca do volilca, dobil jasne odgovore, da ne bode voljen. V Kastavci so mu baje demonstrativno pokazali, da mu ne zaupajo. Vse to in ker se mu je, kakor govorijo, tudi od višje strani opomnilo, da vsled ministrovega ukaza kot političen uradnik ne sme kandidirati, ga je prisililo, odpovedati se.

Upati smemo, da se bode g. Simzig tudi nadalje ravnal po tem ukazu, ter se vsakej agitaciji odtegnil. Onda bode Kastavci slobodno volili in g. Simzig ne bode prišel v nasprotje s svojimi višjimi.

Izpod Nanosa 17. junija. [Izv. dopis.] Uže dolgo nameravam, o stvari kaj v „Slov. Narodu“ omeniti, za katero sem se denes odločil govoriti, in to je o Abendrothu. Ta gospod je bil, kakor je mnogim v Avstriji, osobito pa nam Kranjcem in Istrijanom znano, prvi, ki je pričel voznike nabirati za Hercegovino in Bosno. Uže meseca septembra minolega leta odposlal je iz Trsta preko morja nekaj čez sto voz, katere nij kaj na lahka skupaj spravil, ker jako se je dvomilo zaradi plačila in pa skoro nobednemu nij bilo še znano, kako je, in kaka pota so tam. No, naposled jih je pa le vendar nabral, ker potrebnih in zaslužka želnih je dosta v naših krajih, kakor menda i drugod. Kmalu za tem pričeli so pa Cimatori. Šepec in Metlika tudi nabirati voznike za tja doli. No ti so jih laglje dobili, ker so v našem krogu za precej realae in poštene poznati. To so i potem dokazali, ker so še precej redno in pa pošteno izplačevali. Ta zaslužek je bil, kakoršni so zdaj časi, še precej dober. Služilo se je namreč po pet goldinarjev od para na dan, in to na vse prosto, kajti konji so dobili ovsu in sena od za-

početnikov, vozniki pa so imeli vsak dan po 50 kr.

Marsikateri se je torej za ušesi praskal, da nij dal kóni v Bosno, in ker se je govorilo, da bodo še vozove za tja doli jemali, se je vse, kar se je le moglo na to pripravljalo. In res decembra meseca oglašil se je zopet Abendroth, ter imel je svoje zastopnike okrog po deželi, kateri so voznike nabirali. V kratkem je bilo teh na stotine vpisanih. Elen pred drugim so hiteli živino prodajati, da so le kónje mogli kupiti, kdor pa nij imel ni živine ni novcev, ta je pa te na upanje vzel, to se vé, da proti visokim obrestim.

Na 10. dan decembra, je bilo nekaterim ukazano v Trstu znati se, da se tam precej v ladijo ukrcajo, ter proti Hercegovini odri-nejo. Ostali so morali pa doiti 11., 12. i. t. d. dokler se bodo vsi odposlali. Ali glejte, precej prvi čin tega započettja pokazal se je jako nespameten. Vozniki so došli v Trst, a parobroda nij bilo da jih odpelje. Z veliko težavo in trudom so se prišli vozniki dati pregovoriti, da so se domov povrnil z nado, da bodo zopet prvi poklicani, ko zaželeni parobrod pride. Pa komaj so prvi otšli, uže pri-grmé drugi dan drugi, tretji dan tretji, itd. Bil je cel babilonski turnjtedaj v Trstu. Vse zbegano vse zmešano, da je bilo res strah gledati. Bližnji so se vračali ali bolj oddaljenim nij bilo to takó lahko, ker jim je večinoma denarja primanjkovalo. Naposled so se pa vendar le vsi vrniti morali tja, od koder so prišli, dobili so nekoliko denarja, pa dosti dobrih obljub.

Naposled je pa vendar do tega prišlo, da so se pričeli ukrcavati, ker dobil je Abendroth potrebnih parobrodov, ter odpeljavali so se zaporedoma v daljno Hercegovino eni preko Dubrovnik ali Gravoze, drugi pa preko Kleka ali Neuma. Tako je bilo do konca m. l. več sto vozov samo Abendrothovih, ki so vozili iz Neuma, Norina in Metkoviča v Mostar, Jablanico, Stolic in naposled tudi v Sarajevo.

Pretrpeli so vozniki kakor tudi konji sila dosti; cele mesece vedno pod milim nebom v slabem in dobrem vremenu, v mrazu in na toplim, čez dan in po noči. V početku bila so tudi neizrečeno slaba pota; velikansko blato, debelo kamenje, globoke jame in pa voda, vse to je oviralo, da je bila vožnja težavna in truda polna. Nij čuda torej, da je toliko kónj poginilo, ter toliko kol se potrla.

V početku dokler se je dobivalo oves in seno iz eraričnih zalog, bila je vaga še poštena, a ne tako ko so začeli dajati iz Abendrothovih založnic v Metkoviču in Mostaru.

Najslabeje je pa bilo ko se je pričelo voziti v Sarajevo. Pota ali ceste nepopisljivo slabe, takó, da navzdol moralo se je zapreči po tri četiri in več parov kónj pred en voz, na kojem je bilo okolo 700 klgr. blaga, pa še je šlo z veliko težavo, kajti blato je bilo tako, da če nij bil dober konj, je še prazen v njem obtičal. Poleg tega je pa živina še stradati morala in po cele dneve bila je skoro čisto brezi krme. Denarja nij bilo za jo kupiti, v cesarskih oskrbnih uradih, pa nijso hteli o Abendrothu in njega započettju ničesa vedeti, ker rekli so, da to je privatno.

Na ta način so postajali konji čedalje slabejši, vozniki pa dan za dnevom nejevolnejši. Nihče nij hotel skoro več voziti, vsak je prosil, ko je prišel v Mostar, da naj mu dajo kaj denarja, a namesto tega bil je pahnen iz pisarne. Vsled tega nastala je tam gorostasna

zmešnjava, kakoršne Mostarjanje in naši ljudje še nikdar videli niso.

Gospodarji zvedevši to stvar, so se precej pričeli v Trstu v Abendrothovej pisarni oglašati, ter terjali so od svojih vozov in konj plačilo in pa da naj jih v Trst, kakor je bilo obljubljeno, nazaj postavijo. Tamošnji gospodje so vse obljubili, samo da so nejevolne gospodarje odpravili. Naposled so bili vozniki prisiljeni po suhem preko Dalmacije vračati se, na katerem potu je dosta konj vsled lakote poginilo.

Za plačilo se pa vedno odlašajo, ter gospodarje za nos vodi. Pač skrajni čas je, da se tej čudnej zmešnjavi konec naredi. Za to se nam prav lepa prilika podaja. Te dni pride, kakor mi ravno neki zanesljiv prijatelj naznanja, v Trst fcm. nadvojvoda Württemberg. K temu bi bilo treba odposlati deputacijo, katera bi morala to vse mu razjasniti ter naprositi ga, naj bi blagovolil zapovedati, da se to vendar uže reši. Pri tej priliki bi se pa tudi moralo naprositi ga, da ako bi še kedaj vozove potrebovali, naj bi se ti direktno od nas vzeli ne pa to oddajati začetnikom a la Abendroth.

Hinko.

Iz Zagreba 22. junija. [Izv. dopis.] Včeraj se je vršil izbor saborskega zastopnika v II. kotaru grada Zagreba namesto pokojnega Ant. Jakiča; glasovalo je izmed 650 volilcev 252, in dobil je vladni kandidat dr. Stanko Andrijevič 188, a opozicijski dr. Josip Frank 64 glasov.

Potres, ki je včeraj 10 minut pred 10. uro močno stresel Zagreb, je prouzročil precej pokatin na hišah; denes v jutro o 3/4 2 uri se je potres ponovil, no bil je precej blažji od včerajšnjega, in tudi nij trajal čez pol sekunde, dočim je včerajšnji drmal preko 2 sekundi.

Iz bolnice milosrdnikov je včeraj v jutro skočil neki zidar na tifusu bolajoč čez okno družega nadstropja, ter je mrtev obležal v Gajevej ulici.

Svečanost prenešenja ostankov pesnika hrvatskega generala Petra Preradovića iz Beča v Zagreb se bode vršila dué 14. julija t. l. in se delajo uže priprave za to narodno svečanost.

Domače stvari.

— (Pevski zbor ljubljanske čitalnice na Rožniku.) Drugi svoj izlet je napravil pevski zbor minolo nedeljo prav blizu Ljubljane, na vsakemu priljubljeni „Rožnik“. Ljubljancem, ki hodijo na ta krasen sprehod radi uživati zdravi zrak, prišlo je pri tej priliki izredno veliko, gotovo nad dve sto; ob 7. uri pričela se je maša, pri kateri je pel mešani pevski zbor ljubljanske čitalnice mašo, moški pevski zbor pak sam k darovanju in po povzdigovanju. Mešani zbor je pel D. Fajgljevo mašo, katero je izdala „Glasbena Matica“. Gospice in gospe pevke pele so dobro, kakor se je ves zbor trudil, da bi zadostil svoji nalogi. Točke moškega zbora so pa bile v resnici z umetno natančnostjo izvrševane. S prva Foersterjeva „Spevajte Bogu“. Strogo cerkveno uglasbena ta kompozicija vendar nima one nemške dolgočasnosti v sebi, katero se po vseh kotih kot nekako „raritet“ išče in vsiljuje. In krasna ta skladba, kako velikansko upliva na uho pobožnega poslušalca v cerkvi, ako se jo izvršuje, speva tako, ka-

kor jo je speval čitalniški moški zbor, iz katerega srede se je v samospěvu pri tej skladbi zopet čul toliko divni glas gospoda Médena. Druga točka, katero je imel moški zbor za izvršiti — D. Jenkovo „Stvaritev“ — je poslušalstvo popolnoma očarala. Po maši je čitalnični zbor še od zunaj pod vedrim nekatere slovenske popeval, a ker je prihajalo bolj in bolj vroče, smo se potem razšli kmalu.

— (Občni zbor društva dosluženi vojakov na Kranjskem) je bil v nedeljo dopoldne. G. Mihalič je zborovanje odprl z govorom, in enoglasno je bil z živokliki sprejet sklep, da se bode cesarja prosilo, naj on prevzame zaščitstvo društva, kateremu naj on dovoli, da se bode po njem imenovalo. Premoženja ima društvo 3324 gl. v hranilnici. Podpore bolnim se je izplačalo 292 gld. Društvo ima 212 udov. V novi odbor so bili voljeni gg.: za predsednika G. Mihalič, za njega namestnika in za računskega vodjo J. Kolarček, za denarničarja J. Goljaš, za tajnika B. Lichtenegger, za njega namestnika J. Vukalič. Z živokliki na cesarja sklenil se je zbor.

— (Jeden, ki je na Boga jezen.) Zadnji petek je stal pred tukajšnjo deželno sodnijo, katerej je predsedoval višje sodnije svetovalec Kaprec, močan, 23 let star kmetski fant Jurij Bergant od sv. Tomaža pri Kranji. Dolžen je bil, da je nekaj ukradl na Savi. Obsojen je bil koncem tudi na 10 mesecev ječe. Ko se mu je pa obsodba brala, poskoči surovi fant po konci, naglo in ježno pograbi teško Kriščevo razpelo z mize in jo kolnóč trešči s tako silo ob tla, da se je na drobne kosce razletela. Vse sodce in druge prime strah, ker fant je bil izredno močan in divji. K sreči je pa bil v predsobi neki tudi močan žandarm navzoč, ki je imel pri neke druge obravnavi pričati. Ta priskoči in s silo ukroti in uklene fanta. Sodniki pa so precej spet skupaj stopili in razsajalca še za pet mesecev ječe obsodili, ker je svojo jezo nad božjo razpelo znosil.

— (Iz Kostanjevice) na Dolenjskem se nam 21. t. m. piše: Denes ob 3/4 na devet zjutraj je bil tu kake 4 sekunde trajajoč potres. Vdarci so šli od jugozahoda proti severoizhodu. — Včerajšnje prvotne volitve za kostanjeviško občino so popolnoma narodno izpadle. Volilo se je v najlepšem redu; pritiska nij bilo nobenega.

— (Na c. kr. učiteljski v Kopru) je razpisano jedno mesto profesorsko za hrvaščino, zgodovino in zemljepisje s hrvatskim in nemškim jezikom; na dalje učiteljsko mesto za tamkajšnjo c. kr. slovensko vadnico. Za slednjo ima oni prednost, ki je več za poduk v petji na učiteljski. Prosnje do 15. julija t. l. predsedništvu c. kr. šolskega sveta v Trstu.

— (Slovensko literarno društvo na Dunaji) bode imelo v četrtek dne 26. junija deseti redni zbor. Dnevni red: 1. Vednostna pot do filozofije; pogovor, priredil ga Franc Podgornik; 2. Mrtvi srci, noveleta, spisal Savin.

— (Krovček požigalec.) Krovček Jurij Medved iz Obrha je 11. t. m. pokrival pri Štefanu Klobučarju blizu Črnomlja slamnato streho pa tabak kadil v zaprtej „fajfici“. Pade mu pa vendar iskrica iz žarečega tabaka, slama se užge, vsa streha na kašči se vname in zgorelo je celo poslopje ter vse kar je bilo v njem. Škode je 350 gld. Krovca so dejali v pre-

iskavo. Kolikokrat se vidi mlatiče, krovce, hlapce in take ljudi, ki imajo s slamo opraviti s pipo v ustih!

— (Iz Toplic) na Dolenjskem se nam piše: Prvotne volitve volilnih mož vršile so se 19. t. m. Voljenih je pet samih narodnih mož. — Omeniti moram tudi, da so tukajšnje kopelji dozda kaj malo obiskane. Prejšnja leta bilo je v tem času mnogo več tujcev. Tudi vojakov, katerih smo se nadejali letos veliko več uže radi okupacije Bosne in Hercegovine, je manj kot druga leta.

— (Sad.) Piše se nam: Nedavno potovali so po tržaško-rečkej cesti nekateri delavci iz Italije. Čudom so se čudili, da narod ne govori po njihovo in povpraševali, nij-li vojakov po Istri. Znano je, da naši „iredentovci“ tja čez morje poročajo, da je Istra italijanska, a da avstrijski vojaki Italijane sekajo (menda po turško)!!

Tuji.

22. junija:

Pri Slonu: Jenti iz Maribora. — Mayer iz Dunaja. — Dorer iz Gradca.

Pri Mailéu: Graf, Findler, Donati Pöschl iz Dunaja. — Dlutsch iz Gradca. — Breitschnig, Kralovsky iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarju: Holzmüller iz Celovca.

Pri bavarskem dvoru: Eror iz Gorice. — pl. Pagliaruzzi iz Dunaja. — Freder iz Mostara.

Loterijsne srečke.

Na Dunaji 21. junija: 16. 81. 14. 9. 1.
V Gradci 21. junija: 72. 49. 65. 69. 78.

Dunajska borza 23. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	65 gld. 80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	67	70
Zlata renta . . .	77	15
1860 drž. posojilo . . .	125	50
Akoije narodne banke . . .	827	—
Kreditne akoije . . .	256	90
London . . .	115	85
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	22 1/2
C. kr. cekini . . .	5	48
Državne marke . . .	56	90

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se začne novo naročevanje na „Slovenski Narod“. — Vse gg. naročnike prosimo, naročnino ob pravem času ponoviti, da bodo list redno v roke dobivali.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta 6 gld. 50 kr.
Za četrt leta 3 „ 30 „
Za en mesec 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta 8 gld. — „
Za četrt leta 4 „ — „
Za en mesec 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemani „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

F. Müllerjeva

agentura za časopise in pisarna

za anonce

v Ljubljani

oskrbljuje naročevanja na vse in objavljenja anone v vse časopise domače in tuje, ter bode v presledkih izdajala v „Slovenskem Narodu“ tudi „Mali oglasnik“ o poslopih, ki so na prodaj ali stanovanjih, ki se oddajajo v najem, kakor tudi za razne službe (za guvernante, babice, kuharice, natakariče, dekle, komi, strežaje, natakarije, hlapce, obrtniške učence itd.), ter uljudno vabi, naj p. n. občinstvo ta zavod mnogobrojno uporablja.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.